

OKRUHY OTÁZEK PRO STÁTNÍ ZKOUŠKU Z GEOGRAFIE A DIDAKTIKY GEOGRAFIE

pro školní rok 2003 / 2004

Upozornění:

- Student v úvodu výkladu stručně uvede studijní materiály z nichž čerpal informace pro zodpovězení otázky.

- U každé otázky se předpokládá znalost podání dané problematiky v užívaných učebnicích zeměpisu.

- Vybraný okruh učiva v otázce z didaktiky geografie je nutno podat z teoretického hlediska a vybrané téma z hlediska didaktické analýzy – tj. odborný rozsah, zařazení do systému geografických věd, zařazení do výuky v RVP a ŠVP, výběr jedné hodiny z uvedeného tematického celku a její demonstrace před tabulí podle modelové přípravy na výuku.

- Každá otázka může být zkoušejícím přiměřeně zúžena.

1.

a) Geografie jako vědecká disciplína: Objekt a předmět geografie; klasifikace a systém geografických věd; geografie ve společenské praxi; geopolitika.

b) Evropa: Komplexní geografická charakteristika Evropy a srovnání s ostatními světadíly.

c) Didaktika: Zásady skupinové výuky. Modelová příprava na výuku - Česká republika s využitím mezipředmětových vazeb s dějepisem. Samostatná práce žáků.

2.

a) Asie bez SNS: Komplexní geografická charakteristika Asie (bez SNS) a vzájemný vztah přírodních a socioekonomických poměrů v jejích regionech.

b) Česká republika: Přírodní poměry ČR jako důsledek polohy ve střední Evropě.

c) Didaktika: Filosofie RVP a tvorba ŠVP. Modelová příprava na výuku – samostatná práce z regionálního zeměpisu a maximálního využití atlasu.

3.

a) Asijsko-tichomořský prostor: Vymezení oblasti. Vliv přírodních podmínek na hospodářský vývoj po r. 1945.

b) Česká republika: Srovnání přírodního potenciálu České a Slovenské republiky.

c) Didaktika: Lokalizační faktory průmyslových aktivit. Modelová příprava na výuku – lokalizační faktory a jejich vyvozování – skupinová výuka.

4.

a) Rusko: Historicko-geografický vývoj Ruska a jeho postavení ve světovém hospodářsko-politickém systému

b) Česká republika: Struktura a dynamika obyvatelstva ČR a změny od r. 1989, prognóza vývoje.

c) Didaktika: Klíčové dovednosti učitele – příprava na výuku. Modelová příprava na hodinu – samostatná práce – práce s textem – generalizace.

5.

- a) Afrika:** Srovnání přírodních oblastí Afriky a jejich zemědělského potenciálu ve vztahu k demografickým, ekonomickým a sociálním poměrům.
- b) Česká republika:** Charakteristika vývoje průmyslu ČR od r. 1918 a zákonitosti jeho rozmístění.
- c) Didaktika:** Používání novin a časopisů ve výuce zeměpisu. Modelová příprava na hodinu – aktuální zprávy ze světa.

6.

- a) Austrálie a Oceánie:** Vývoj a struktura jejich osídlení jako důsledek přírodních a socioekonomických poměrů.
- b) Česká republika:** Geografická charakteristika vývoje zemědělství na území ČR od r. 1945. Typologie zemědělské výroby v závislosti na přírodních podmínkách.
- c) Didaktika:** Mezinárodní charakter zeměpisného vzdělání. Modelová příprava na hodinu – regionální zeměpis – podobnost / rozdílnost.

7.

- a) Amerika:** Přírodní zdroje a jejich vliv na vývoj rozmístění průmyslu v regionech Kanady a USA.
- b) Česká republika:** Komplexní geografická charakteristika jednotlivých krasových oblastí ČR.
- c) Didaktika:** Co je geografie? Co je zeměpis? Modelová příprava na výuku – učivo o krajině.

8.

- a) Amerika:** Vliv přírodních podmínek a ekonomických poměrů na demografický vývoj a rozmístění obyvatel regionů Jižní Ameriky
- b) Česká republika:** Komplexní geografická charakteristika území průmyslových aglomerací - ostravské, brněnské, podkrušnohorské, plzeňské
- c) Didaktika:** Výchova k životnímu prostředí ve výuce zeměpisu.

9.

- a) Poláry:** Komplexní geografické srovnání Arktidy a Antarktidy (příroda, ekonomika, politika, objevování).
- b) Česká republika:** Komplexní geografická charakteristika krajiny moravských úvalů.
- c) Didaktika:** Vzdělávání pro budoucnost – Trvale udržitelný rozvoj a výuka zeměpisu. Modelová příprava pro výuku – Antarktida – světadíl jako výzkumná stanice.

10.

- a) Amerika:** Přírodní podmínky USA a Kanady a jejich vliv na zemědělství jednotlivých regionů.
- b) Česká republika:** Komplexní geografická charakteristika krajiny rovin, pahorkatin a vrchovin - na příkladě vybraného regionu.
- c) Didaktika:** Pedagogický výzkum v didaktice zeměpisu. Modelová příprava na výuku – terénní výuka – Brno.

11.

a) Amerika: Přírodní podmínky pevninské a ostrovní Střední Ameriky a jejich vliv na ekonomickou strukturu a vývoj obyvatelstva.

b) Česká republika: Vývoj a současný stav sídelní struktury ČR.

c) Didaktika: Místní krajina ve výuce zeměpisu. Modelová příprava na hodinu – SWOT analýza místa bydliště z hlediska možností cestovního ruchu.

12.

a) Evropa: Komplexní geografické srovnání sousedních zemí sousedících s ČR (kromě Slovenska). Vazba přírodních podmínek s ekonomickou strukturou a vývojem obyvatelstva.

b) Česká republika: Komplexní geografická charakteristika krajiny hornatin - na příkladě vybraného regionu.

c) Didaktika: Klíčové dovednosti učitele – příprava na výuku. Modelová příprava na hodinu – samostatná práce – práce s textem – generalizace.

13.

a) Amerika: Přírodní poměry Jižní Ameriky a jejich vliv na specializaci zemědělství.

b) Česká republika: Komplexní geografická charakteristika Polabí a dolního Poohří

c) Didaktika: Podpora geografie v médiích – USA, UK. Modelová příprava na hodinu – multimediální podpora výuky zeměpisu.

14.

a) Amerika: Přírodní podmínky andských států (mimo Argentiny, Chile a Venezuely) a jejich vliv na rozmístění obyvatelstva a na strukturu hospodářství

b) Česká republika: Komplexní geografické srovnání krajín českých pánví

c) Didaktika: Využití ITC technologií ve výuce. Modelová příprava – využití internetu ve výuce, možnost návaznosti na předchozí otázky.

15.

a) Amerika: Vliv přírodních podmínek jihoamerických regionů středních šířek (Chile, Argentina, Uruguay) na hospodářství a rozmístění obyvatel.

b) Česká republika: Minerální prameny a lázně v ČR. Komplexní geografická charakteristika západočeské lázeňské oblasti.

c) Didaktika: Rodiče a škola. Zapojení rodičů do činnosti dítěte. Modelová příprava pro výuku – pracovní listy pro výuku místní krajiny.

16.

a) Asie: Průmysl Japonska a Číny po roce 1945 - srovnání jeho vývoje, struktury, specializace a zapojení do mezinárodní dělby práce.

b) Česká republika: Komplexní geografické srovnání Prahy, Brna a vybraných krajských měst

c) Didaktika: Pedagogický výzkum v didaktice zeměpisu. Modelová příprava na výuku – terénní výuka – Brno.

17.

a) Asie: Přírodní podmínky Číny a jejich vliv na zemědělství regionů Číny

- b) Česká republika:** Komplexní geografická charakteristika vybraného kraje ČR, jeho postavení v rámci ČR ve srovnání s ostatními kraji.
c) Didaktika: Mezipředmětové vazby – zeměpis – biologie – porovnání dovedností obou předmětů. Modelová příprava pro výuku – skupinová práce – šířkové pásy.

18.

- a) Asie:** Přírodní potenciál Jižní Asie a jeho vliv na rozvoj hospodářství a rozmístění obyvatelstva.
b) Česká republika: Srovnání přírodních podmínek, hospodářství a rozmístění obyvatelstva krajin rovin, pahorkatin, vrchovin a hornatin ČR.
c) Didaktika: Filosofie RVP a tvorba ŠVP. Modelová příprava na výuku – samostatná práce z regionálního zeměpisu a maximálního využití atlasu.

19.

- a) Asie:** Přírodní podmínky JZ Asie a jejich vliv na ekonomický vývoj regionu. Jeho současné politické rozdělení a diferenciaci obyvatelstva.
b) Česká republika: Životní prostředí ČR - celková charakteristika a perspektivy vývoje.
c) Didaktika: Vnímání výuky zeměpisu žáky základní školy a jeho postavení mezi ostatními předměty. Modelová příprava na výuku - Územní plán obce a jeho využití pro výuku zeměpisu.

20.

- a) "Bohatý Sever a chudý Jih":** Vliv přírodních podmínek a hospodářsko-politické historie na socioekonomickou diferenciaci světa. Současný stav a perspektivy.
b) Česká republika: Karpaty v ČR - přírodní podmínky, hospodářství a demografická charakteristika.
c) Didaktika: Zeměpis a vzdělávání pro budoucnost. Modelová příprava na výuku – projekt – Globální problémy lidstva.

21.

- a) Evropa:** Přírodní podmínky Jižní Evropy (mimo JV Evropy) a jejich vliv na hospodářský vývoj a rozmístění obyvatelstva
b) Česká republika: Ochrana přírody a cestovní ruch. Národní parky.
c) Didaktika: ITC technologie ve výuce. Modelová příprava na výuku – práce s internetem na konkrétních stránkách.

22.

- a) Evropa:** Srovnání zemědělského a průmyslového potenciálu vybraných západoevropských zemí obdobné velikosti.
b) Česká republika: Hospodářství a demografické ukazatele ČR v mezinárodním srovnání.
c) Didaktika: Rodiče a škola. Zapojení rodičů do činnosti dítěte. Modelová příprava pro výuku – pracovní listy pro výuku místní krajiny.

23.

a) Evropa: Přírodní podmínky Severní Evropy a jejich vliv na hospodářství a rozmístění obyvatelstva.

b) Česká republika: ČR ve vývoji evropských integračních tendencích po r. 1945, postavení ČR v EU a NATO

c) Didaktika: Umění a výuka zeměpisu – příklady z literatury. Modelová příprava na výuku – práce s textem.

24.

a) Evropa: Srovnání přírodních podmínek a hospodářství vybraných států východní a jihovýchodní Evropy.

b) Česká republika: Geografické podmínky, vývoj a charakteristika dopravy ČR. Návaznost na evropský a světový komunikační systém.

c) Didaktika: Proč učit zeměpis? Modelová příprava na hodinu – co dělají geografové.

25.

a) Evropa: Srovnání hospodářského a demografického vývoje Slovenské a České republiky.

b) Česká republika: Postavení ČR v mezinárodní dělbě práce.

c) Didaktika: Strukturní prvky učebnic zeměpisu – kritéria pro výběr učebnice. Modelová příprava na hodinu – základy kartografie a topografie.